

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Bochni dnia 9. lutego. —

Uroczystość urodzin Najjaśniejszego Pana, zapowiedzianą dziś rano wystrzałami, obchodzona nabożeństwem, odprawioném w kościele parafjalnym w obecności władz cywilnych i wojskowych, znajdujących się tu teraz obywateli cyrkulu, i licznie zgromadzonego ludu, z modłami o długie lata dla najukochańszego Monarchy. Gdy jw. radzca gubernialny i starosta cyrkulu oświadczył zamiar założenia i uposażenia domu przytułku dla ubogich cherych ze składek dobrowolnych; tak zaproszone na obiad u niego osoby, pomiędzy którymi znajdowali się znakomitsi obywatele cyrkulu, jakoteż obywatele miasta, ubiegali się w niesieniu dobrowolnych ofiar na założenie dobroczynnego instytutu, mającego pamięć dnia tego przekazać późnej potomności.

— Z Wiednia. —

Wyciąg z protokołu jeneralnego zgromadzenia c. k. uprzywilejowanego towarzystwa kolei żelaznych, odprawionego w d. 20. stycznia 1834.

Z obszernego raportu dyrekcji, który miał zaszczyt zdać Jan Henryk baron Geymüller, okazuje się, że w dziesięciu miesiącach, od 1. marca do końca grudnia 1833, sprowadzono koleją w ogóle:

solu 191,770 cetnarów,
towarów kupieckich 106,678

razem 298,448 cetnarów towarów i 2733 1/3 sagów drzewa opałowego, i że rozmaite gałęzie przedsiębiorstwa, po odciążeniu wszystkich kosztów, przyniosły czystego zysku 68,047 zr. 35 kr. m. k.

Z téj summy użyto:

Na zapłacenie rocznych procentów 20,000 zr. — kr.

Na wynagrodzenie zaległego długu domowi Geymüller i spółki 7,773 . 5 .

Według uchwały jeneralnego zgromadzenia, zapłacić należy zaraz za nowe 9000 akcyj, dywidendy po 2 zr.

m. k. od sztuki, zatém razem	
a komitetowi handlu solą .	18,000 ¹ / ₂ zr. — kr.
należące się	6,000 - - -
Nakoniec, za stratę w handlu solą roku 1832 potrącić potrzcba	10,337 - 31 -
reszta	5,686 - 56 -

służy do dalszego opędzania kosztów transportu.
Razem wynosi summę równą dochodowi 68,047 zr. 35 kr. mon. konw.

Wzywa się zatém właścicielei akcyj na ich imię wydanych lub już przepisanych aby pomienioną dywidendę po 2 kr. m. k. na sztukę podnieść kazali za kwitami stęplowanemi w kasie towarzystwa, w kantorze panów Geymüller i współki; kupiciele akcyj, które jeszcze nie zostały opisane lub prenotowane, wzywają się, aby wprzód raczyli oznajmić okazaniem ustąpiionych sobie akcyj, że są ich własnością.

Ponieważ przedłużenie kolei żelaznej z Linz do Gmunden, dla istniejącej już kolei Budziejowickiej szczególną będzie korzyścią, przeto jeneralne zgromadzenie uchwaliło jednomyślnie przyjąć przywilej N. Pana i wykonać budowę téj kolei.

Dyrekcya, wezwawszy wybranych do tego celu Ferdynanda hr. Colloredo Mannsfeld i Karola barona Geusau, otrzymała umocowanie, aby z komitetem handlu soli i takiemi akcyjonaryuszami, którzy się połączą, i zechcą do tego należeć, opierając się na spodziewanych korzyściach nowego przedsiębiorstwa, zawarła niezwłocznie imieniem towarzystwa ugodę o pożyczkę 500,000 zr. kapitału, potrzebnego na budowę téj kolei.

W miejscu zmarłego Karola Isenstamm wybrany został dyrektorem wydziału Zygmunt de Wertheimstein.

Dyrekcya c. k. uprzywilejowanego towarzystwa kolei żelaznych.
Jan Henryk baron Geymiller.
Karol Alojzy Reyer.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Rosyja.

Podług wiadomości z Petersburga został między ces. ross. dworem a pełnomocnikiem sultana, Feuzi Ahmed - paszą, przed niejakim czasem do Petersburga posłanym, zawarty traktat, który zatapia z upodobaniem porty niektóre punkta pokoju adryjanopolskiego. Punkta te są: Wyjście z księstw wojsk rossyjskich nad Danajem, dokładniejsze oznaczenie granic w Azji, i kontrybucyje wojenne. Jak słychać, sultan ma niezwłocznie mianować hospodarów multańskiego i wołoskiego, i wojsko rossyjskie, w obudwóch tych księstwach nieliczne, opuścić ma te kraje w przeciągu dwóch miesięcy. Granica w Azji jest oznaczona, i z należącej się kontrybucyi wojennej cesarz rossyjski znaczną opuścił sumę, i zezwolił, aby pozostająca reszta zapłaconą została Rosyji w przyszłych latach ratami, dla porty nieuciążliwymi. Traktat ten został porcie do ratyfikacyi przesłany i po wymianie ratyfikacyi będzie w zupełnej swojej treści ogłoszony. Ahmed-pasza zamyslał opuścić Petersburg i powrócić do Konstantynopola.

Ameryka.

Podług listów z Nowego Yorku postanowiła władza prawodawcza Wirginii, wspierać bank przeciw prezydentowi, podczas gdy władza prawodawcza Ohio głosowała za tém, aby bankowi zabrać pieniądze depozytowe i wspierać prezydenta przeciw bankowi. W Wirginii uchwalily izby deputowanych, że pieniądze publiczne nie powinny być podniesione z banku.

Podług listu domn. handlowego nowo - yorkskiego, pisanego do domu handlowego londyńskiego, wiadano już w Nowym Yorku, że Polacy tam przybędą. Rząd ma zamiar, donosi ów korespondent, utworzyć korpus strzelców konnych, który ma być użyty przeciw pokoleniom indyjskim; w tym korpusie umieszczeni będą ci Polacy, którzy zechcą służyć w wojsku, którzy zaś nie zechcą, aby tylko pracować chcieli, nie doznają uędzy. — W roku 1832. przybyło do Nowego Yorku 70,000 ludzi, a ubóstwo się przez to nie powiększyło.

Hiszpanija.

Gazeta madrycka z d. 28. stycznia zawiera wyrok z d. 26., podług którego cała monarchija podzielona jest na 15 odwodów sądowych, które mają mieć nazwisko *Audiencias Reales*, i których tylko dwa mają być nowe. W królestwie atoli Nawarry pozostanie dawny stosu-

nek; sąd będzie miał tytuł rady królewskiej. Wszystkie te sądy będą sobie równe, postępowanie zaś sądu apelacyjnego należy utworzyć; uprzednio zaś, jak się zdaje, wszystkie prózby apelacyjne, jak dotąd kastyljskie, powinny być do Madrytu zanoszone. *El Vapor*, dziennik Barcellony, który był przychylny dawniej administracyi p. Zea, zawiera teraz ody i sonety do nowego ministra. Z subdelegatów, których mianował p. Zea, tylko dwóch nie zatrzymano. Jenerał Morillo miał umrzeć.

Temps pisze: Między papierami p. Zea znalazł się list jenerała Myny, w którym tenże oświadcza, iż nie może przyjąć ofiarowanej sobie amnestyi, jeżeli rejentka nie zmieni istotnie swojego systematu. Do listu tego przyłączył list junty karlistowskiej, w którym taż junta ofiaruje mu dowództwo nad wojskiem karlistowskiem. Don Carlos bawi ciągle w Villareal w Portugalii, gdzie się oszańcował, i każe się strzedz 4 do 500 wojska Portugalczyków i Hiszpanów.

Oz. National donosi, że otrzymał wiadomość od przyjaciela pierwszego hiszpańskiego ministra z Madrytu z d. 29. stycznia: Dwa dekreta oddane są królowej do podpisu. Jeden nadaje bezwarunkową i nieograniczoną, powszechną amnestyją; drugi zwoluje kortezów *por Estamentos*, wszelako we dwóch izbach tego rodzaju, że w pierwszej, a zatem nie jako w izbie parów, zasiadać będą biskupi, grandowie hiszpańscy, i przez króla mianowani notablowie. W drugiej izbie, nie jako w izbie deputowanych, zajmą miejsce prokuratorowie miast.

Jenerał Rodil, ograniczony na granicach Portugalii na własnych środkach, utworzył nakonieć korpus 8000 ludzi, który opierać się ma najazdowi pretendenta do Hiszpanii. Przy wielkiej przestrzeni, jakiej ten korpus ma pilnować, wojsko to jest małe. Gdyby miał do czynienia z odważnym nieprzyjacielem, tedy ten nie dałby mu czasu tak daleko się rozciągnąć. Zresztą wojsko Rodila składa się z rekrutów, po których nie można się spodziewać oporu. Bezpieczeństwo prowincyi powierzone jest odwadze i patryjotyzmowi milicyj miejskich, które się utworzyły pomimo przeszłego ministeryjum. Uwagi godna, że jeszcze na wielu punktach nie rozbrojono królewskich ochotników. Właściwie przy śmierci króla Ferdynanda nie było wojska, i ani Cruz ani Zea nie sądzili potrzebą mieć wojska. Teraz zaś z powodu braku funduszy w skarbie trudno jest utworzyć armiją. W marcu obawiają się ze strony karlistów powstania, do czego mnichy nieustannie zache-

caja. Słychać, że rząd odebrał wiadomość o śmierci hr. Kartagena, jenerała Merillo.

Inny dziennik mówi: »Z Hiszpanii odebrano przez prywatne listy złe nowiny. Ludwisarnia w Orbaicette, jak wiadomo, arsenał rządu Nawarry, wpadł w ręce karlistów, którzy przeto nabyli mnóstwo amunicyi.«

Wielka Brytania i Irlandyja.

Król jmc zagał w dniu 4. b. m. osobiście tegoroczne obrady parlamentowe. Mowę z tronu czytał donośnym głosem, a mianowicie myśl o trwających jeszcze zabiegach dla wzburzenia umysłów i wzniecenia rozterek politycznych. Po lewej stronie tronu widziano księcia Talleyranda, księcia Esterhazego, barona Bülow, oraz kilku innych znakomitych dyplomatów i cudzoziemców. Nie bardzo wielu parów znajdowało się na tém pierwszém posiedzeniu; wraz z biskupami nie było ich więcej, jak 30. Lord kanclerz przybył o 3 kwadransie na 2gą; lecz wkrótce wyszedł celem przyjęcia monarchy. Atoli pierwszy wystrzał działowy, będący znakiem przybycia króla jmc, dał się słyszeć dopiero o kwadransie na 3. Monarcha wszedł o w pół do 3ciej i zajął miejsce na tronie. Wkrótce potem przybył mówca izby niższej na czele członków téjże izby. Gdy lord kanclerz klęcząc podał królowi mowę od tronu, przeczytał ją monarcha. Osnowa jęj jest następująca :

»Milordowie i mości panowie!

»Zwolujać nowu wćpanów do pełnienia ważnych waszych obowiązków, polegam z nieograniczoném zaufaniem na waszój gorliwości, czynności, szczerém zajęciu się publiczniei interesami, i stałości waszój w usiłowaniu wspierania istnącej konstytucyi krajowój na dawnych jęj zasadach, i ważnym podziale jęj władz. Przymioty te odznaczyły szczególniej prace wasze podczas przeszłego posiedzenia, na którym podano pod rozwałę parlamentu liczniejsze i ważniejsze kwestyje, niż kiedykolwiek dawniej. Ze środków, które otrzymały zatwierdzenie władzy prawodawczój, najtrudniejszém, oraz najważniejszém było zniesienie niewoli, a sposób, jakim środek ten wszystkie angielskie osady przyjęły, tudzież postęp, jaki uskutecznienie jego uczyniło już na wyspie Jamaica, czynią mi nieplonną nadzieję najpomyślniejszego wypadku. Pozostaje jeszcze wiele innych ważnych przedmiotów, które pod rozwałę waszój weźmiecie; podać się mające raporta komisyi, które się trudniły rozpoznaniem korporacyj miejskich, admini-

stracyi i skutków praw względem ubogich, oraz stanu dochodów kościelnych i patronatu w Anglii i Wallii, mogą wćpanom udzielić bardzo szacownych objaśnień, które postawią wćpanów w możności wyrokowania o sposobie i rozciągłości istnących wad i nadużyć, a uczynienia potrzebnych popraw w czasie przyzwoitym z pewnością i korzyścią.«

»Ciągłą dążnością polityki mojej było zapewnić narodowi memu nieprzerwane używanie dobrodziejstw pokoju; w czém byłem niezmiennie wspierany dobrém porozumieniem, jakie między rządem moim a francuzkim tak szczęśliwie zostało przywróconém, a zapewnienia przyjacielskiego sposobu myślenia, które od innych mocarstw stałego ładu odbieram, czynią mi nadzieję dalszego pomyślnego skutku moich usiłowań.«

»Wypada mi atoli ubolewać, iż jeszcze nie pozyskano ostatecznego załatwienia sporów między Holandiją i Belgijum, i że wojna domowa w Portugalii trwa ciągle.«

»Możecie wćpanowie być pewnymi, iż troskliwie i z radością użyję wszelkiej sposobności, podającój mi środki działywania bezpieczeństwa i pokoju w krajach, których interes ma tak ścisły związek z interesem krajów moich.«

»Po zgonie króla hiszpańskiego nie ociągałem się uznać następstwa infantki, córki jego; z największą bacnością uważać będę postęp wypadków, które mogą mieć wpływ na rząd, którego spokojne ustalenie jest nader ważném tak dla Anglii, jakoteż dla powszechnój spokojności Europy.«

»Pokój Turcyi nie został przerwany od czasu ostatecznego układu z Mehmedem Alim i (jak się spodziewam) nie będzie zagrożony żadnemi nowemi odmianami.«

»Starać się będę zapobiegać wszelkiej odmianie w stosunkach tego państwa z innemi mocarstwami, przez coby przysła jego trwałość i niepodległość mogły być nadwężone.«

»Mości panowie izby niższej!

»Kazałem przelożyć wpanóm budżety na rok następujący. Są ułożone ze względem na największą oszczędność i na takie ograniczenia, któreby publicznému kredytowi nie mogły być szkodliwemi. Tuszę sobie, iż mogę polegać na waszém przywiązaniu do ojczyzny, oraz na chętném przychyleniu się narodu mego, gdy idzie o obmyślenie środków, potrzebnych dla utrzymania honoru korony mojej i interesu krajów moich. Wykazy, które wćpanom zostaną przelożone o stanie dochodów w poró-

wnaniu z wydatkami, będą uznane za nader zaspokajające.«

»Milordowie i moi panowie!

»Ubolewam nad ciągłą niedolą właścicieli i posiadaczy ziemskich, chociaż z innych względów stan kraju, tak co się tyczy wewnętrznej jego spokojności, jakoteż handlu i fabryk jego, wystawia najprzyjemniejszy obraz coraz większego polepszenia.«

»Prawa, uchwalone na przeszłym posiedzeniu, dla uskutecznienia rozmaitych zbawiennych i zaradczych środków w Irlandyi, są teraz wykonywane, a dalszych popraw można się spodziewać od komisji, które zostały wyznaczone do roztrząsania innych ważnych przedmiotów. Polecam wpanom niezwłoczne rozważenie sposobu zastąpienia dziesięcin w tej części połączonego królestwa, przez co uchyli się wszelka słuszna przyczyna do skarg, bez nadwężenia praw i własności jakiej kolwiek klasy moich poddanych, lub jakowej instytucji kościelnej i krajowej.«

»Spokojność publiczna została powszechnie utrzymana, i stan wszystkich prowincji irlandzkich wystawia w ogólności nierównie pomyślniejszy widok, niż kiedy kolwiek bądź w roku przeszłym. Z uczuciem atoli mocnego żalu i sprawiedliwego gniewu postrzegłem dalsze trwanie zamysłów podburzenia ludu, aby żądał zniesienia prawnej unii.«

»Oświadczyłem już, iż stale i niezmiennie postanowiłem utrzymać nienaruszenie ten związek naszej potęgi narodowej i bezpieczeństwa, przy pomocy opatrności Boskiej, wszelkiemi sposobami w mocy mojej będącemi.«

»Nie mogę wątpić, iż gorliwe i skuteczne przykładanie się mojego parlamentu i narodu wspierać mnie będzie w tym postanowieniu.«

»Używanym zabiegom dla wzniecenia niechęci ku rządowi, oraz nieufności i nieprzyjaźni między obywatelami krajami, najwięcej przypisać należy ducha nieposłuszeństwa, który lubo teraz po większej części jest powściągnany mocą prawa, jednakże okazał się w bardzo licznych zdarzeniach.«

»Dalsze trwanie takiego ducha dla nikogo bardziej nie jest zgubniejszym, jak dla tych uwiedzionych, którzy są narzędziami tak niebezpieczliwie działanego wzburzenia. Połączone i dzielne usiłowania ludzi prawych i dobrze myślących, dla wsparcia rządu, są koniecznie potrzebne, aby położyć koniec systematowi wzburzenia i gwałtowności, który przez ciąg swego trwania przerywa pokój społeczności, a jeżeliby doznał pomyślności, zrządziliby nieuchronnie

zgubę potęgi i bezpieczeństwa połączonego królestwa.«

Gdy król jmc skończył powyższą mowę, członkowie izby niższej wrócili do sali swoich obrad, gdzie jeszcze raz mowę tę przeczytano, po czem izba odłożyła posiedzenie do godziny 5. wieczorem.

W dniu 5. lutego podał wydział izby wyższej królowi jmc odpowiedź na adres. Poczem król dał posłuchanie zagranicznym posłom. Kawaler de Lima i pan Moraes Sarmiento podali swoje listy wierzytelne jako posłowie królowej Portugalii. — Kilku posłów podało listy od swoich królów, między tymi hrabia Mandelsloh, pełnomocny minister króla jmc Wirtemberskiego. Na posiedzeniu porannem, słuchała izba niższa kilka prozb, między temi jedną o zniesienie długu narodowego.

Francyja.

Postanowienie królewskie zwołuje kolegija wyborcze z Verneul i Bornay na d. 2. marca, aby wybrać na deputowanych w miejcu pp. Dulong i Dupont de l'Eure.

Wszyscy wyżsi olicérowie armii północnej, jakoteż olicérowie sztabu jeneralnego przybyli do Paryża.

P. Grant, członek gabinetu angielskiego za ministeryjum pana Kanninga, minister handlu, przybył do Paryża.

W d. 1. lutego umarł w Caen na apoplexyję p. Fauveler de Bourienne, dawniej sekretarz jenerala Bonapartego we Włoszech i Egipcie, później sekretarz pierwszego konsula, radzca stanu w r. X. rzeczypospolitej, i pełnomocny minister cesarza Napoleona w Hamburgu, następnie minister stanu pod Ludwikiem XVIII. i Karolem X. Był on współuczniem Napoleona w szkole wojennej w Brienne, został przez niego powołany do Włoch, podczas, gdy miał być zawarty pokój w Campo Formio. Onto ułożył traktat wraz z jeneralem Clarke. Straciwszy w rewolucyi lipcowej majątek i dostawszy pomieszenia zmysłów, resztę dni swoich przepędził w szpitalu w Normandyi.

Podług wiadomości z Marsylii, Polacy, którzy zmuszono wsiąść na brygantynę Malouine, (jak wiadomo przybyli oni na statku Regina z Tryjestu), zostali d. 25. z. m. na statku Circe umieszczeni, i nazajutrz odплыli do Oranu.

Journal de l'Ain donosi pod d. 7. b. m.: Obiedwie kompanije półbatalijonu osady, stojącej w Bourg, odebrały wczoraj wieczorem rozkaz do wyruszenia. Wyszły dzisiejszego poranku pod dowództwem szefa batalijonu ku Fernej. Jedna z tych kompanij pozostanie w

Fernej, a druga się uda do Pouilly St. Genis. Kompanije 27. pułku, zastąpione w Collonges przez kompaniją 28. pułku, idące do swego pułku do Lugdunu, obróciły się do Fernej. Inna kompanija tegoż samego pułku, która stała w Pierre-Chatel, zastąpiona została przez oddział 28. pułku i odebrała rozkaz wyruszyć do Seyssel. Dwie kompanije 20. pułku, stojące w Macon, przybyły do Bourg; wychodzą jutro rano jedna do Nantui, druga do Seyssel. Dragony, które wyszły z Lugdunu i stały w odstępach aż do Meximieux, powróciły do Lugdunu. Te poruszenia wojska na naszę granicę są jedynie środkami ostrożności.

Na posiedzeniu izby deputowanych w d. 3. lutego żądał minister wojny na rok 1834 uzupełniającego kredytu; jedna rubryka wynosi 27 mil. fr. (Poruszenie zadziwienia.) Minister morski żąda kredytu, uzupełniającego wydatki na 2,600,000 fr. Minister handlu i robót publicznych podaje izbie projekt do ustawy cłowej. Późem nastąpiły narady nad projektem do ustawy w pomnożeniu żandarmerji. P. de Lamartine uważa ciężarem obarczony. P. de Lamartine jako rzecz nieochybną wśród teraźniejszych okoliczności, i sądzi, że projekt ten jeszcze je bardziej powiększy, niżeliby je miał utłumić. Zbrodniarze, którzy w owych okolicach przebywają, nie należą do żadnego stronnictwa, ani wszystkich czi pozbawiają. Ale w piérszej wojnie wandejskiej były takie same rozruchy i popełniano także niezapomniane czyny. Teraz ustała wojna domowa, lecz jedna iskra mogłaby ją wzniecić. Iskra jest właśnie w położonym projekcie. Jedyny środek do uspokojenia Wandej jest powszechna amnestja.

Szwajcaryja.

Wiadomości z Bazylei z d. 12. lutego donoszą: Wielka rada berneńska postanowiła wczoraj po długich naradach, aby polskim emigrantom, znajdującym się teraz w kantonach Waadt i Genewie, tak długo bronić wstępu na ziemię berneńską, dopóki pomieniony kanton nie zapewni na piśmie, że Polaków nie będzie uważał za ciężar kantonu Berny, lecz jako ciężar związku szwajcarskiego, i wspólnie z Berną starać się będzie o oddalenie tych emigrantów i ponosić wszystkie z tym połączone skutki. Rząd Frejburga dowiedziawszy się, że Berna nie chce przyjąć na nowo Polaków, kazał granicę swojego kraju wojskiem od Waadt osadzić, aby tych emigrantów w kraj nie wpuścić.

Mnóstwo wiadomości, mianowicie z Genewy, nie każą wątpić, że wyprawa rewolucyjna do Sabaudyi zrządzona była przez znajdujący się we Francyi *Comité directeur Giovine Italia*. Ten komitet miał dać znaczne summy na werbowanie, i zapewnijają, że jeden tylko dóm wekslowy w Genewie wypłacił w tym celu 50,000 fr. W tém mieście odbywały się werbunki przez dni kilka, prawie publicznie, i każdemu zwerbowanemu płacono początkowie 5 fr. codziennie.

Prusy.

W d. 12. lutego umarł w Berlinie po krótkiej chorobie na zapalenie płuc w 66 roku życia Daniel Fryderyk Schleyermacher, doktor i professor teologii w uniwersytecie berlińskim, członek akademii umiejętności i kawaler orderu orła czerwonego trzeciej klasy.

Z Akwisgranu donoszą pod d. 27. stycznia: Onegdaj kopalnia węgla pod Bardenberg, zwana: Kopalnia w Gouley, była widownią straszego wypadku. Woda, przerwawszy groblę, zalała z taką gwałtownością chodnik pod ziemią, w którym przeszło 70 osób było pracą zajętych, iż pomimo środków do ratowania i gorliwości władz tylko się jedynastu ocaliło. Podług późniejszego obliczenia znajdować się ma 63 osób zamkniętych w kopalni, z których 34 są żonatymi i ojcami rodzin.

Gazeta Akwisgrańska donosi z Akwisgranu z d. 7. lutego: Niestety musimy donieść czytelnikom naszym smutną wiadomość, iż znikła wszelka nadzieja dania ratunku owym nieszczęśliwym w kopalni ludzom. Prace przedsiębrane na ich uratowanie, z początku pomyslane, trwały do 5. b. m; dostano się już do 87 stóp głębokości, i co chwila spodziewano się dojść do szczyty, którą trzeba było odwalić, tymczasem na raz stały się roboty niezmiernie trudne i tak niebezpieczne dla robotników, iż nadradzca górniczy, Oeynhausens, został spowodowany wnieść na zebranie się komisji dla rozpoznania pytania: czyli wśród teraźniejszych okoliczności należy posuwać roboty, lub je wstrzymać? Komisja, złożona z urzędników górniczych, dyrektorów kopalni z miejscowości obeznanych, z urzędników policyi, administracyi i sądownictwa, zebrawszy się w Gouley, wysłuchawszy biegłych w sztuce, którzy oświadczyli, że roboty rozpoczęte nie mogą być popierane bez niebezpieczeństwa dla robotników; dalej aby odkryć nową szczytę dla dostania się do zamkniętych ludzi, potrzeba przynajmniej 9 miesięcy czasu, i że innego nie masz sposobu pomódz nieszczęśliwym, postanowiła komisja zaniechać ratunku i poprze-

stać na wydotaniu wody za pomocą machin parowych. Okropna jest myśl, że część nieszczęśliwych mogła jeszcze żyć czas dłuższy; tymczasem przy tak strasznym obrazie pocieza niejako ugruntowane prawdopodobieństwo, że ci nieszczęśliwi nie długo cierpieli, i że opatrzność Boska sprawiła, iż pomarli śmiercią nagłą, łagodną i bez przytomności.

Niemcy.

Gazeta moguncka donosi z Moguncyi pod d. 9. lutego: Uroczystość urodziny Najj. Cesarza Austrii, przypadająca na d. 12. b. m., obchodzona była świetnie przez c. k. załogę w d. 9., ponieważ w ów dzień przypadał Popielec.

Gazeta nadurzędu pocztowego frankfurtskiego donosi z Frankfurtu d. 10. lut.: Wczoraj obchodzili z największą uroczystością stojące w Sachsenhausen i okolicy c. k. wojska przypadającą na d. 12. uroczystość urodzin Cesarza Franciszka. Wojsko uszykowane było w postawie świetnej i prawdziwie wojskowej. W kościele zakonu niemieckiego odprawiono uroczyste nabożeństwo, przyczem pieśń »Ciebie boże chwalimy« ztowarzyszeniem śpiewaków odśpiewał batalijon Herzogenberga. Podczas nabożeństwa odezwał się grom dział i broni ręcznej. Po nabożeństwie przeciągnęło wojsko przed jenerałami. Wyborna muzyka wojskowa zaintonowała po uroczystości kościelnej: »Boże zachowaj Cesarza Franciszka« i z wielkiem wzruszeniem wznosił się ten hymn do niebios tak nad brzegiem Menu, Renu jakoteż nad Dunajem; dotychczas się on monarchy, którego całe Niemcy z dumą swoim cesarzem zwały, a który w tym miesiącu keronacyjnym wiele ma dla siebie serc przychylnych. Dla uświetnienia tego dnia był świetny bal u c. k. jenerala-majora i prezesa komisji wojskowej Związku, barona Welden.«

Szwecyja i Norwegija.

Gazeta pocztowa i krajowa (urzędowa) nie mówi, aby następca tronu (jakeśmy donieśli) miał być przy zagajeniu parlamentu. Król jmc odprawił zatem całą uroczystość osobiście. Ta sama gazeta umieściła mowy, miane w d. 27. z. m. przez deputacje czterech stanów do następcy i następczyni tronu, jakoteż onych odpowiedzi. Następca tronu rzekł do marszałka sejmu między innemi: »Każdy wiek miał drogę do szlachetnych czynności. Droga, jaką terażniejszy wiek otwiera naszym połączonym siłom, jest bronić granic, które nam natura odznaczyła, i wśród nich bronić szanownej niepodległości, ugruntowanej na zgodzie oświecenia i pomyślności.«

W dniu 31. stycznia przyjął stan szlachecki wniosek, aby postanowienie przeszłego sejmu względem publicznego obradowania było do skutku przywiedzione. Stosownie do tego urządzona będzie galerija w sali domu rycerskiego na 79 słuchaczy.

Turcyja.

Wiadomości z Alexandryi z d. 13. grudnia donoszą o powrocie jenerala Dębińskiego z Syryi, który zdaje się, że nie znalazł tam tego, czego szukał. Miał on zamiar podać wicekrólowi memoryał o błędach w organizacyi wojska, i w obronie Syryi i Egiptu. Podług jego zdania miał Ibrahim otrzymać wprawdzie wielką przewagę nad magnatami kraju, Kurdów zobowiązać ku sobie i swoje związki ku Bagdadowi i Persyi rozszerzyć; lecz zamiar monopolizowania wszystkich płodów krajowych odstępca od niego lud. Aby ten systemat był powabniejszy, stara się forszusami w pieniędzech pozyskać posiadaczy ziemi, którzy, skoro nadchodzi żniwo, przyrzekają mu zwrócić kapitał w płodach ziemi z 2 procentu miesięcznie, i to wedle ceny, przez niego mającej się ustanowić; przez co pasza stanie się jedynym i właściwym posiadaczem gruntu jeżeli nie w jednym, to w kilku latach.

Podług najnowszych wiadomości z Alexandryi z d. 20. stycznia zdaje się, że wicekról nie pochwalit gorliwe usługi jenerala Dębińskiego, albowiem jenerał ten podał o swoje uwolnienie, które wicekról przyjął. Ogólnie bowiem zdaje się, że Mehmed postanowił stronić od Polaków; albowiem jedno skinienie z Marsylii, że 450 tych ludzi zamysła udać się do Egiptu, zniewoliło go dać rozkazy władzom portowym, aby ich nie przyjmowały, lecz dostarczyły im środków do odpłynienia do powrotu.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

(Nieurzędowe.)

Lwów. — Na targu tygodniowym w poniedziałek dnia 24. lutego było 197 wolvów i 36 krów. Płacono za sztukę po 60 do 80 zr. w. w. z tych jedna mogła wydać mięsa 12 do 14 1/4 foju 1 do 2 kamieni.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr niemiecki. — Dziś: *Der Barbier von Sevilla*, wielka opera we 2 aktach.
Teatr polski. — Jutro: (po pierwszy raz) *Czemi nie była sierotą?* dramat w 3 oddziałach przez Fryderyka hr. Skarbka oryginalnie napisany.